

Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 16 juni 2022 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	mevrouw D.S. Leal-Keen, de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer P.M. Schrik, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide
De commissieleden	:	de heer P.M. de Jonge (VVD), mevrouw A.W. Scheper (VVD), mevrouw R.E. Gommer-Gelijk (CDA), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer M.J. Supheert (ChristenUnie), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer A. de Vries (PvdA), de heer L. Hoogenberg (Wakker Emmen), de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer M. Katerbarg (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw M. Hekhuis (Wakker Emmen), mevrouw A. Poppen (Forum voor Democratie), de heer R.S. de Jong (Forum voor Democratie), de heer K. Bosma (PVV), mevrouw M. Kuhl (PVV), de heer J.H. Koops (D66), mevrouw M. Stulp (D66), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer H.M. Kasteleijn (50PLUS), de heer M.P. Hornis (50PLUS), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks), de heer F. Arling (GroenLinks)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Voorstel is agendapunt 2A na punt 9A te behandelen, daar dit hetzelfde thema raakt. De agenda wordt met deze volgorde wijziging vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium:

Wethouder Otter meldt dat programmadirecteur Van Alebeek van Emmen Vernieuwt gewond is geraakt na een val van zijn fiets. Hem wordt beterschap gewenst namens raad en college.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

5. Rondvraag

CDA weet dat AREA-controleurs bezig zijn met controle op de juiste inhoud van PMD-containers. Zo ja, dan komt er een groen label aan te hangen, anders rood. Waarom lopen de controleurs soms achter de vuilniswagen aan en controleren ze na het legen? Dit leidt toch altijd tot een groen label?

Wethouder Van der Weide erkent dat een groen label op basis van een check van een lege container niet de bedoeling is. De controle is een stimulans om het PMD-afval schoon te houden, bij een vervuilde afvalstroom vervalt de rijksvergoeding. De lijst van juiste ingrediënten is behoorlijk lang; het is begrijpelijk dat inwoners soms iets verkeerd in de container doen. De wethouder neemt het signaal van CDA wel mee in het overleg met AREA.

Forum voor Democratie heeft drie vragen. 1) Voldoet de PMD-controle aan de AVG? Op elke container staat het privéadres vermeld. 2) 5 juli wordt het zonnepark bij Emmer-Compascuum geopend, waar ook de wethouder spreker is. Waarom is de raad niet uitgenodigd? 3) Elektrische auto's krijgen straks een parkeerkorting voor gemeenteterreinen, waar de wetgever per 1 januari 2023 de ruimte voor geeft. Geldt dat ook voor Emmen?

Wethouder Van der Weide zegt dat vraag 1 volgens de artikel 38-procedure schriftelijk wordt beantwoord. B&W zijn uitgenodigd voor de opening van genoemd zonnepark: daar gaat i.c. een private partij over. Het huidige parkeerbeleid doet geen uitspraken over elektrische auto's. Komt die wettelijke ruimte er, dan gaat het college zich beraden of dat al dan niet verstandig is.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Jaarstukken 2021 gemeente Emmen

Eerste termijn

Wakker Emmen ziet in de jaarrekening dat een stabiele financiële situatie en qua eigen vermogen goede kant op gaan; dit geeft ruimte voor investeringen in de komende jaren. Het college stuurt aan op behoedzaam opereren. Hoe wrang ook, soms pakt corona financieel goed uit door minder beschikbaar personeel en mindere uitvoering; bovendien is hiervoor rijkssteun ontvangen. De vrijetijdsector, onder andere Wildlands, is hard geraakt. Het herijkte beleidskader voor deze sector is een goede zaak. De doelenbomen zien er voor de verschillende programma's goed uit (groene smiles). De Auditcommissie constateert 9,7 miljoen aan onrechtmatigheden qua EU-aanbestedings-regels in inkoopcontracten. B&W verwachten voor 2022 een forse afname, maar dit kan gepaard gaan met mogelijk grote gevolgen voor de betrokken organisaties. Waar moet de raad dan rekening mee houden? Komt de doelmatigheid in het gedrang? Regels zijn regels, de praktijk is soms anders. Zijn de gemeentelijke regels nog wel up-to-date? De ontevredenheid over de digitale dienstverlening past niet bij de klantvriendelijke gemeente die Emmen wil zijn. Hoe wordt dit verbeterd? In de effectindicatoren is een groeiende waardering voor baliecontacten te zien, maar niet telefonisch of digitaal. Waarom? Corona deed de ledenaantallen bij sportverenigingen afnemen als belangrijke voorzieningen. Hoe krijgen B&W de inwoners weer meer in beweging? Na de Beraps en circulaire is het positieve resultaat ad 1,2 miljoen in de originele Begroting over 2021 opgeplust naar 17,1 miljoen positief: mooi, maar realistisch begroten blijft lastig. Gelukkig lijkt het college daarvan doordrongen. In welke mate zijn zaken uitgesteld waar de rekening nog voor komt? De pittige post 'overhead' is ruim 32 miljoen. Graag een toelichting waarom een groot deel niet wordt toegerekend aan de programma's. Wordt rekening gehouden met de gevolgen van verschillende (stijgende) rentescenario's? De misdaadcijfers zijn wat gedateerd (2019). Goed te zien dat Emmen in de top-4 van veilige 100.000+-gemeenten staat, maar de voorsprong is wat verdwenen. Hoe komt dit? Zijn er al recentere cijfers beschikbaar? De toegenomen waardering van inwoners voor hun woon- en leefomgeving en de openbare ruimte is heel fijn om te lezen.

PvdA memoreert dat de commissie vorig jaar vooral stilstond bij de coronacrisis en het sterke economisch herstel. De economie en het financiële stelsel worden nu opnieuw op de proef gesteld. De gemeente houdt 17 miljoen over, wat als opsteker c.q. succes is te zien. Dat is een compliment waard, zeker gezien de ontwikkelingen in werkgelegenheid, economie en onderwijs, waar de trend van jarenlange krimp overgaat in groei. In het sociaal domein gebeuren mooie dingen bij preventie en vroegsignalering. De PvdA wil waken voor onverwachte gevolgen als die 9 miljoen uit de circulaire. Een substantieel deel van het positieve jaarresultaat is het gevolg van niet-besteden van incidentele uitgaven, zoals uitstel van projecten wegens gebrek aan middelen en capaciteit. Dit is al veel langer bekend en niet snel opgelost. Hoe ziet de projectuitvoering de komende periode eruit? De mooie plus is in belangrijke mate ook het gevolg van de forse bezuinigingsoperatie ad 12 miljoen per jaar. Zijn die wel nodig geweest? De fractie heeft grote zorgen over de gespannen

woningmarkt, die nauwelijks wordt benoemd in de jaarstukken. Graag een indicator voor het aantal uitgegeven kavels voor woningbouw in toekomstige edities. In negatieve zin viel de dienstverlening aan de inwoners op: 38 procent van de telefoontjes is niet binnen een week of helemaal niet beantwoord. De PvdA vindt dit niet kunnen: dit vraagt om forse verbetering. Hoe gaan B&W dit oplossen? Het jaarlijks terugkerende thema van aanbestedingen is over 2021 wel heel duur. Hoe wordt dit nu eens echt structureel verbeterd? Dit past een betrouwbare overheid? De gemeente zal het nieuwe vlees op de botten echt hard nodig hebben de komende jaren. De fractie stemt in met het bestemmingsvoorstel van het positieve resultaat, dat bijdraagt aan de normen voor de reserves en weerstandsvermogen. Niemand zag de economische gevolgen van de oorlog in Oekraïne aankomen, met torenhoge inflatie, stijgende rente en lasten van energie en voedsel en hoge woningnood. Het is wel de realiteit voor een groeiend aantal inwoners. De gemeente gaat een onzekere tijd tegemoet, dus moet behoedzaamheid aan de orde blijven. Dat begint en eindigt met de inwoners. Toch moet de blik naar voren. De gemeente moet helpen waar nodig en een pas op de plaats maken waar dat kan. De fractie ziet het resultaat daarvan graag terug in de jaarstukken, om te beginnen met een dienstverlening die 100 procent op orde is.

De **CDA**-zorgen omtrent corona waren groot bij de jongeren, ernstige gezondheidseffecten en de ondernemers. Zijn er nog structurele of naïf effecten te verwachten die van invloed zijn op de Begroting? Het CDA kan zich goed vinden in de aanbevelingen van de Auditcommissie. De fractie is blij met het positieve eindresultaat, dankzij bezuinigingen, doorgeschoven investeringen, hogere rijksbijdragen, mooie bedrijfsvoeringsresultaten en minder aanspraak op zorg (PGB en jeugdhulp). Dit laatste was verrassend in het tweede coronajaar. Hoe komt dit? Het grote verschil met de verwachtingen na de Decembercirculaire had beter geduid mogen worden. Fijn is de boost in het weerstandsvermogen dat eindelijk op het gewenste niveau zit. Wat het CDA betreft worden de Enexis-aandelen grotendeels niet meer meegenomen ten gunste van sec het jaarlijkse dividend. Dit komt bij de Kadernota nog aan de orde. Chagrijnig is de fractie over het accountantsoordeel 'met beperking'. Hier heeft zij de afgelopen jaren al zoveel aandacht voor gevraagd. In 2022 moet een forse afname komen van de onregelmatigheden. Hopelijk snapt het college de scepsis bij het CDA. Veel gaat goed volgens het jaarverslag. Is bij de geconstateerde vertragingen corona en/of personeelsgebrek de belangrijkste factor? Met de huidige beschikbare middelen is het ambitieniveau voor wegenonderhoud niet haalbaar: 80% voldoet aan de CROW-norm. In de Begroting 2022 stond dat die met extra investeringen voor 2022-2025 van 9 miljoen per jaar en het beheersplan zou worden behaald. Wat is er sindsdien veranderd? De OZB-inkomsten zijn minder dan begroot doordat sommige panden zijn omgezet van niet-woning (waarbij de OZB hoger is) naar woning. Wel opmerkelijk is dat landbouwgronden in particulier bezit onder 'niet-woningen' valt. Was dit altijd al zo of is dit een gemeentelijk standpunt?

VVD is blij met het positieve jaarresultaat. Toch blijven de gemeentefinanciën erg kwetsbaar, zeker richting 2026. Wildlands is een groot financieel issue in relatie tot het weerstandsvermogen. Het is belangrijk dat de raad voor boekjaar 2022 vroegtijdig wordt geïnformeerd over de invoering van de rechtmatigheidsverklaring. Die kan grote gevolgen hebben voor de interne beheersing in de hele organisatie. B&W moeten die verantwoordelijkheid nu alvast nemen. Bij de inkoop en aanbesteding baren de relatief veel onregelmatigheden wederom zorgen, vooral de naleving van EU-wet- en regelgeving waardoor meerdere contracten (subsidies met inkoopkarakter) onrechtmatig zijn. Welke diensten vallen daaronder? Waarom worden de inkopen zo regelmatig omzeild? In plaats van forse afname met de gedane inspanningen en herstelacties is er juist een toename van 4 naar bijna 10 miljoen in 2021 en dat bij een jaarlijks terugkerend accountantsoordeel met beperking sinds 2017. Bij het achterstallig wegenonderhoud staat nog een flinke niet-opgenomen verplichting. De resultaatwaardering is overwegend subjectief, zoals de leningen aan Wildlands, teruggebrachte afschrijvingstermijnen of eerdere vervangingen. De gemeentefinanciën blijven dus erg kwetsbaar.

SP sluit zich aan bij de al gemaakte opmerkingen over de gespannen woningmarkt, het positieve jaarresultaat en of de bezuinigingen achteraf eigenlijk al dan niet terecht waren. Het laatste is niet terug te draaien en het is goed de reserves hiermee te spekken.

ChristenUnie heeft al veel buitengewoon goede opmerkingen gehoord en gelezen in de brief van de Auditcommissie. Mooi is het positieve resultaat van dik 17 miljoen, een soort wonderlijke gebeurtenis, helemaal gezien de huidige Meicirculaire die bijna op een sprookje lijkt. De herkomst is nog onduidelijk. Het kan verkeren, dus behoedzaamheid is en blijft zeer verstandig. Immers, het uitgavenpatroon van het Rijk is zeer wispelturig, ook na afschaffing van de trap-op-trap-af-systematiek. De fractie onderschrijft de kritiek op de rechtmatigheidsverklaring waar al jaren zorgen over zijn in de raad. De ChristenUnie kan enig begrip opbrengen voor de nuancering van het college over goede contracten waar niet zomaar aan is te tornen. Toch knelt dit, zeker als het aantal van 16 naar 31 onrechtmatige contracten gaat. Dat moet veel kritischer bekeken worden. Zeker bij de telefonische en digitale inwonerscontacten is verbetering nodig. Bij enkele programma's worden toekomstgerichte nuancerende opmerkingen geplaatst die niet echt in een jaarverslag passen, maar meer in de Kadernota. Een jaarverslag moet toch terugkijken, met een vergelijk met de Begroting? De economische groei hoort beter in een benchmark thuis, zoals bij programma 2 vrij beperkt gebeurt. In programma 3 staan enkele veiligheidsissues, bijvoorbeeld het rijgedrag van jongvolwassenen en huiselijk geweld. Daarbij wil de fractie meer weten over de verrichte acties in 2021. Hoe heeft de gemeente de coronasituatie van de jeugd aangepakt? De toelichting hierop is vrij summier. Waar is de Jeugadviesraad te vinden in programma 4? Het gemeentelijk vastgoed mag wel wat ambitieuzer qua zuinige energielabels. Naar het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie wordt verwezen, maar waar is dat te vinden? De verantwoording over inkomensondersteuning is wat mager en algemeen. Wat werkt daar eigenlijk precies? Zijn de belastingverlaging en energietoeslag de enige (landelijke) maatregelen? Of zet de gemeente proactief in op verbetering van de situatie van de doelgroep? Hier komt nogal wat op af. Is in 2021 een daadwerkelijk structureel plan opgesteld voor het wegenonderhoud? Op Wmo en jeugdzorg is financieel flink ingeboet. Betekent dat dat de gemeente veel minder hoeft te doen in dat domein? Gezien corona is dat bijna niet voorstelbaar. De personeelskwesties baren heel grote zorgen. Die trend is landelijk, maar denkt de gemeentelijke organisatie daar ook strategisch over na?

D66 ziet 17,1 miljoen aan positief resultaat, een enorm bedrag. Zoals te verwachten zijn de reacties in de samenleving om dit snel uit te geven. Valt daarbij nog een communicatieles te leren voor de gemeente? Toevoegen aan de algemene reserve is de enige juiste maatregel, waardoor het weerstandsvermogen weer op een acceptabel niveau komt. Al het geld dat in 2021 niet is uitgegeven en tot de plus leidt, komt zeker later alsnog als uitgave terug. Mooi zijn de campusontwikkelingen in Emmen. Voorts hebben de staat van de wegen en het stabiele financiële beleid de aandacht van D66. De gemeente heeft er weleens slechter voor gestaan. Kunnen B&W verduidelijken wat precies wordt bedoeld met *'de projectmatige aanpak van de tijdige afhandeling van klantencontacten'*? Hoe wordt de raad hierbij betrokken? D66 plaats kanttekeningen bij het positieve resultaat: dit is een enorme afwijking van de uitgangshouding en de latere begrotingswijzigingen. Corona had flinke invloed, maar die was wel degelijk te verwachten in de zin van niet- of laat opgevulde vacatures, meer rijksuitkeringen en niet-uitgevoerde projecten. Hopelijk worden de gemeentefinanciën de komende jaren voorspelbaarder. Dergelijke afwijkingen geven twijfels over de sturing en tactisch inzicht op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Het is onbestaanbaar dat veel aanbestedingen niet in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen, een aandachtspunt dat elk jaar terugkomt. Het is erg moeilijk overal aan te voldoen, maar op z'n minst verwacht D66 een verbetering in plaats van de huidige verslechtering. Bij de zorg heeft de fractie het gevoel dat de gemeente niet altijd in control is, zeker bij de jeugdzorg in relatie tot de landelijke tendens en de impact van corona. Het is nu niet te controleren of de lagere uitgaven controleerbaar zijn bij gebrek aan handhaving. Nederland heeft erg hoge zorgkosten en

deze stijgen. Daarom is het nodig dat het college nadenkt over kostenbeheersing. Op misbruik door aanbieders en vragers moet meer worden gehandhaafd en slechte aanbieders moeten niet continu beloond worden. Hiervoor is een kwaliteitsregister nodig. Bij de inzet op genezing en uitstroom past een financieringsmodel met veel positieve prikkels dat dit beloont in plaats van cliënten aanhoudt. Het draait om genezing, niet om ziekte. Het draait om herstel, niet om beperkingen. Zorg is de grootste kostenpost. Het college moet kunnen aantonen dat men in control is en tactisch goed plant en stuurt, om dit soort afwijkingen te voorkomen. D66 daagt met zijn suggesties B&W graag uit om te stimuleren tot een voorspelbaar financieel perspectief. Daarbij moet het belang van de inwoners altijd vooropstaan.

GroenLinks ziet dat 2021 in het teken van corona stond en de bijbehorende effecten voor de verschillende sectoren. Positief zijn de voorbereidingen voor het Van Gogh Jaar 2023, een mooie kans om Emmen c.q. Nieuw-Amsterdam goed op de kaart te zetten. De verdere stappen richting de Regiocampus vragen ambitie en een brede aanpak. Huisvesting, cultuur en levendige centra zijn belangrijke voorwaarden voor succesvolle uitvoering. Doen B&W wel genoeg om te zorgen dat studenten in Emmen willen studeren en daar blijven wonen en werken? Het totale jaarresultaat is 17 miljoen voordelig, deels door incidentele gevolgen maar ook door gestegen rijksuitkeringen, wat GroenLinks gelukkig stemt. Kanttekening is dat de voordelen incidenteel waren. Het voorstel is om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve, zodat het weerstandsvermogen ruim voldoende wordt. Dat is financieel van belang. Wel vraagt de fractie zich af of er andere opties zijn overwogen, zeker in deze tijden waarin een deel van de inwoners door de hoge energieprijzen het erg moeilijk hebben. De landelijke toeslag is immers ontoereikend. De verschillende grote afwijkingen zijn opvallend, zeker bij de woningmarkt. Had de gemeente dit niet beter kunnen inschatten qua rekenmethodiek? Wel positief dat er meer kavels zijn verkocht dan verwacht. Er is nog bouwgrond van 185 ha. voor veelal duurdere woningen. Jammer, er is juist een groot tekort aan goedkope woningen. Er is minder jeugdhulp geleverd dan verwacht, door corona en beleidsmatige interventies. Dit mag nooit ten koste gaan van de zorgkwaliteit voor deze jongeren, die boven alles gaat. Opvallend is de voorziening voor het faillissement van CQ, de afwikkeling loopt al sinds 2014. Wat is de huidige status? Voor de oud-werknemers is er nog steeds sprake van veel leed. GroenLinks betreurt dat veel inwoners bij belafspraken niet worden teruggebeld; het resultaat is zelfs minder dan in 2020. Dit moet echt beter. De score van samenwerking met de gemeente van 6,2 is niet echt hoog. De fractie is niet van de zesjescultuur. Mede gelet op recente betogen van insprekers is op dit vlak nog heel wat te verbeteren. Zijn er al resultaten te melden over de lobbycoördinatie werkgroep? Complimenten voor de samenwerking met Fresenius, waarbij nuttige investeringen zijn gedaan: zo kan het dus ook. Op toeristisch-recreatief vlak wordt goede voortgang geboekt, met de complimenten aan de oud-wethouder voor zijn inspanningen in de periode 2018-2022. Zorgelijk is de toenemende jeugdcriminaliteit. Emmen is geen Amsterdam maar wel een grensgemeente. Kwetsbare jongeren zijn gevoelig voor drugsgeld. Ook zorgelijk is, ondanks minder verkeersbewegingen, hetzelfde aantal verkeersslachtoffers. Het aandeel jongeren hierbij is een aandachtspunt. Alles begint bij het eigen rijgedrag. De overlast van verwarde personen is in de eigen omgeving te zien. De gemeente moet nog nauwer samenwerken met de verschillende organisaties waar de kennis zit om tot een goede analyse te komen. De afgelopen periode waren er gesprekken met de jeugd over hun behoeften. De uitkomsten moeten echt serieus worden genomen en samen met hen worden vormgegeven. Prettig dat er eindelijk schot komt in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, waarbij de eerdere traagheid de fractie al jaren een doorn in het oog is. Om de hoeveelheid afval terug te dringen is in december het diftarsysteem ingevoerd. B&W moeten dit goed blijven monitoren om de kinderziektes tegen te gaan. Bij de energietransitie is de keuze voor prioritering bij de industrie te zien. Die bedrijven moeten worden aangespoord, maar moeten dit grotendeels ook zelf oppakken. De prioriteit kan beter liggen bij de verduurzaming van de woningen van de kwetsbare inwoners.

Forum voor Democratie beluistert dat al veel van zijn aandachtspunten zijn benoemd. De fractie wil blijven onderstrepen dat de financiële positie van Wildlands enorme zorgen baart. De bevindingen wijzen uit dat de staat van de wegen slecht is: graag aandacht van het college hiervoor.

50PLUS spreekt zijn positieve waardering uit voor (de stellers van) de jaarstukken. Vooral de ratio van het weerstandsvermogen is beleidsmatig verhoogd van 0,78 naar 1,10 en uitgekomen op 1,83. Het vermelde resultaat in de Berap-I met 782.000 euro bijstelling is een typfout. De ontwikkelingen rond Wildlands zijn positief. Liever ziet 50PLUS kwartaalrapportages gezien de grote omvang van de lening om de vinger aan de pols te houden. De rest van Wildlands is lastig te interpreteren. De waardering over de samenwerking tussen gemeente en inwoners is positief. Hoe gering de afwijking van het doel ook, die smiley hoort niet groen maar oranje te zijn. Bovendien gaat het om een tweejaarlijkse meting. Bij de gemeentelijke dienstverlening wordt vooral qua telefonie het doel niet bereikt. Bij welke teams zijn de problemen het grootst? De digitale dienstverlening geeft daarnaast de nodige beperkingen. Bij het sociaal domein en woningaanpassingen als corebusiness is de fractie benieuwd naar de afspraken met de wooncorporaties over de duurzame inzet op aangepaste (huur)-woningen. Waarom staat 'huur' daarbij tussen haakjes? Goed dat vier van de acht taakvelden in de mantelzorg positief worden gewaardeerd. 50PLUS betreurt het eerdere raadsbesluit om het mantelzorgcompliment voor langere tijd op 50 euro te bevriezen. Jammer dat deze kosten niet in het overzicht op blz. 72 staan opgenomen. De fractie is blij met de werving van een procesregisseur over de toegang tot zorg. Wat is diens takenpakket gezien de oranje smiley? Bij de baten op blz. 72 ontbreekt bij de baten een regel met gede-escaleerde zorg voor de leeftijdsgroep 18-min.

Reactie college

Wethouder Otter beluisterde de vele terechte opmerkingen over de stevig opgelopen onrechtmatige aanbestedingen. Dit verbaast het college ook. De accountant heeft in de loop der jaren steeds een ander standpunt ingenomen, wat het lastig blijft maken daar tijdig op te anticiperen. Volgens **D66** draait het bij onrechtmatigheid om het voldoen aan wet- en regelgeving. Over dat gegeven is toch geen standpunt in te nemen?

Wethouder Otter antwoordt dat de wetgeving eenduidig is en de accountant had toch niet hetzelfde standpunt vanaf het begin. Twee jaar geleden waren subsidies met inkoopkarakter niet onrechtmatig, in 2020 voor een deel niet en in 2021 voor nog een groter aandeel niet. Ook de jurisprudentie geeft ruimte voor interpretatieverschillen. Dat is niet met één draai aan de knop te veranderen. Zo zijn ict-contracten vaak langjarig. De gemeente moet wel uitdienen alvorens tot nieuwe aanbesteding over te gaan. B&W gaan ervan dat in 2022 behoorlijk wat contracten niet langer onrechtmatig zijn. Aan de subsidietrajecten wordt hard gewerkt om te kijken hoe die zijn te veranderen. Het contract met Stichting Veiligheidszorg is na 25 jaar naar grote tevredenheid zakendoen ineens onrechtmatig. Dit is aan te passen door de status van boa's te wijzigen. Zomaar even nieuw aanbesteden kan behoorlijke consequenties hebben voor de continuïteit van Veiligheidszorg, maar ook andere organisaties. De vraag is of dit wel wenselijk is. Al met al wordt stevig gewerkt aan dit complexe verhaal. Zeker het afgelopen halfjaar kwam de onrechtmatigheid regelmatig langs in het college. Er moet hoe dan ook een balans zijn tussen doelmatigheid en onrechtmatigheid.

ChristenUnie is content met deze nuancering. De gemeente heeft er niets aan om het paard achter de wagen te spannen door Veiligheidszorg, als speciaal rechtspersoon met zijn oud-Melkertbanen, in grote moeilijkheden te brengen met onzinnige maatregelen. Naast rechtmatigheid speelt zinvolheid ook een rol. Zonder alternatief is geen sprake van rechtmatigheid.

Wethouder Otter nuanceert de rode smiley bij de terugbelafspraken in de dienstverlening. In coronajaar 2021 had de gemeente forse personeelstekorten door het thuiswerken van KCC-medewerkers en uitval door corona, terwijl alle handjes op het gemeentehuis nodig waren. De GGD heeft ook getrokken aan allerlei ambtenaren. Voor 2022 is de situatie zeker niet veel beter. Dat heeft te maken met het op peil brengen van de bemensing en onderwerpen als diftar, Oekraïne en

energietoeslag die de hoeveelheid telefoontjes explosief deed stijgen, met lange wachttijden tot gevolg. Op alle vlakken poogt de organisatie verbeteringen door te voeren, met name bij het terugbellen. Dat probleem speelt niet op het KCC, maar vooral in de backoffice. Op slecht terugbelgedrag vindt naming and shaming plaats: de betreffende teammanagers worden stevig aangesproken.

D66 vraagt deze projectmatige aanpak te delen met de raad voor haar meningvorming.

Wethouder Otter zegt toe enkele verbeteracties in een brief uiteen te zetten. Het uitstel van project-uitvoering in 2021 leidt in 2022 tot extra vraag naar middelen. Dat was al meegenomen in Berap-I. Daarnaast strijkt de coronareserve met zijn miljoenen heel veel zaken glad. De organisatie kent een vrij hoog personeelsverloop van 60 medewerkers per jaar: pensionering, thuiswerken of vertrek naar elders of weggekocht door adviesbureaus. De gemeente blijft als goed werkgever in staat goede nieuwe mensen aan te trekken die voor voldoende volume in het bestand zorgen – dit voorjaar zelfs meer geworven van vertrokken. Dat lukt beter dan in kleinere gemeenten die het schaalvoordeel missen. De toerekening van overhead is een kwestie van de BBV-regels toepassen. Daar is heel weinig keuze in. De Kadernota rekent met een oplopende rentestand naar 3 à 3,5%. Op lange termijn is daarin voorzien. De afgelopen jaren heeft de organisatie heel hard aan de financiële monitoring van de jeugdzorg gewerkt om het verloop in cliënten en de gemiddelde behandelkosten goed te volgen. De gemeente is nu vrij goed in control. Dat is in het resultaat over 2021 te zien aan de extra rijksbijdrage. De financiën zijn over het algemeen goed in control. Alleen, de financieringssystematiek van het Rijk levert nogal eens grote verrassingen op, zoals twee jaar geleden en ook afgelopen jaar met 7 miljoen extra voor jeugdzorg – waar voorheen nog hard om gestreden moest worden. In de komende collegebrief staan de gevolgen van de Meicirculaire met miljoenenafwijkingen, die de voorspelbaarheid lastig maken. Wildlands blijft een kwetsbaarheid in de financiën. Op diverse niveaus met verschillende frequenties wordt met de directie overlegd. Dat systeem is goed ingeregeld en geeft geen aanleiding voor extra kwartaalrapportages. 13 juni werd het college in het bestuurlijk overleg positief verrast dat alle indicatoren bij Wildlands (omzet, bezoekers, gemiddelde besteding) heel mooie plussen vertoonden. Ook het college wil het CQ-faillissement graag afronden. Helaas gaat de curator daarover. Hopelijk wordt dit in de komende periode afgerond. De gemeente heeft nog twintig onverkochte kavels, waarvan één in optie is teruggekomen. Er wordt hard gewerkt aan nieuwe kavels. Het college hoopt de raad dit najaar daar nadere mededelingen over te doen. Van 17 miljoen positief resultaat is ruwweg 10 miljoen te danken aan meer rijksmiddelen. Van de 7 miljoen is de oorzaak deels het uitstel van activiteiten en het niet snel genoeg kunnen vervangen van vertrokken medewerkers. Over de suggestie van het CDA om het grote verschil tussen het bij de Decembercirculaire verwachte resultaat van 8,5 miljoen en de uiteindelijke 17,1 miljoen te specificeren in een aanvullende collegebrief: dat is af te leiden uit de betrokken posten in de Jaarrekening.

Wethouder Schrik heeft inmiddels met veel sportclubs kennisgemaakt. De geluiden zijn heel verschillend: soms zijn geen leden verloren, soms juist heel veel. De laatsten hebben absoluut gemeentesteun nodig. B&W willen daarop inzetten indien gewenst, zoals vrijwilligerswerving, het vinden van sponsors, professioneler bestuur en een veilig sportklimaat. De buurtsport- en seniorencoaches blijven volop inzetten om de inwoners in beweging te houden en krijgen. De raad heeft in 2021 besloten prioriteit te geven aan de verduurzaming van zowel de industrie als de gebouwde omgeving (waaronder huizen). Bij de industrie gaat het om meer dan 70% CO2-uitstoot: daar is de meeste winst te behalen en bedrijven zijn ook belangrijk voor de werkgelegenheid.

Wethouder Leal denkt dat de mindere jeugdhulp tijdens corona komt vanwege uitstel of in mindere mate uitgevoerd qua lichtere casussen. Daarnaast was te zien dat minder mensen naar de huisarts zijn gegaan, met minder verwijzingen naar jeugdzorg tot gevolg. De te verwachten piek na corona blijft gelukkig vooralsnog uit. De preventieve lijn in 'Perspectief op jeugd' lijkt ook goed te werken. Het aantal jongeren en ingezette producten neemt af, de kosten nemen wel toe vanwege meer specialistische jeugdzorg met langere behandelduur, wat zorgen baart. Over huiselijk geweld was in 2021 het ontwikkelplan in de maak, maar dat is gestokt door ziekte en capaciteitsproblemen.

Met de lokale partners is afgesproken hier weer vol op in te zetten, zodat het plan nog dit jaar afkomt.

Wethouder Van der Weide geeft aan dat het geld voor wegenonderhoud goed is besteed. Het voor 2021 begrote bedrag is bij lange na niet genoeg om de ambities te halen. Reeds in 2014 rapporteerde het college dat acht jaar lang 4 miljoen nodig was. Door bezuinigingen is dat bedrag twee jaar lang niet uitgegeven. Het zit wel in de Begroting 2022 en het Meerjarenperspectief: zo'n 40 miljoen. De signalen over de mindere staat van onderhoud zijn al meermalen aangegeven in eerdere versies van de Kadernota en Begroting. De voornemens ten aanzien van het gemeentelijk vastgoed zijn uitgevoerd, op de locatie Handelsweg na. Het idee was dit pand naar energielabel C te brengen in lijn met de wettelijke plicht, maar eerst moet er een toekomstvisie voor die locatie komen. In mei hebben B&W een substantieel deel van het verduurzamingskrediet aangewend voor zeven panden naar label C. In de Kadernota wordt de overige 3,7 miljoen anders ingezet, als vliegwiel voor verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. De informatiebijeenkomst over het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie moet leiden tot een uitvoeringsprogramma. De wethouder gaat de actuele status intern na, hierover wordt de raad nog geïnformeerd.

Wethouder Wanders constateert dat het in 2021 bij de energiearmoede er vooral ging om mensen met een kleine beurs mee te laten doen met verduurzaming. Inmiddels is de vraag of zij de energienota en de boodschappen überhaupt wel kunnen betalen. Hiervoor zijn enkele (rijks)maatregelen aangekondigd: verlaging van de energiebelasting en de energietoeslag. Het college bekijkt wat aanvullend is te doen. Daartoe moet eerst duidelijk zijn hoe groot de doelgroep is. De gemeente biedt al energiecoaches aan met verduurzamingsadviezen. Elk contactmoment bij toeslagen wordt aangegrepen om mensen zich hiervoor te laten melden. De gemeente volgt tegelijk met argusogen de ontwikkelingen rond de hoge inflatie. Met het bedrijfsleven vinden veel inspanningen plaats om de campusontwikkeling (groene chemie, energietransitie, innovatienetwerk, welzijn en zorg en koppeling zorg-technologie) structureel en duurzamer te maken. Recent zijn twee nieuwe opleidingen gestart bij NHL Stenden: Zorg & Technologie en Participatie & Buurtontwikkeling. Dit past bij de gemeenteambities en de aard van de regio. Hopelijk zijn jongeren zo langer aan Emmen te binden. Rond de campus vinden overleggen met huisartsen en ziekenhuizen plaats om verdere stappen te zetten. Het platform Emmen Studiestad met studentenbestuur is in coronatijd gelanceerd. De geplande activiteiten konden helaas niet altijd doorgaan. Nu worden mooie nieuwe studentenevenementen uitgewerkt met als thema's wonen, sporten en werken, geïntegreerd in de Regiocampus-ontwikkeling. Of dit allemaal genoeg is, zal de tijd leren. Wel wordt hier hard aan getrokken.

Burgemeester Van Oosterhout bevestigt dat er recentere misdaadcijfers zijn dan die over 2019. Aan het datadashboard met maandoverzichten wordt hard gewerkt. 23 juni is er een presentatie hiervan tijdens de raadsbijeenkomst op het politiebureau. De politie probeert zo dicht mogelijk op de werkelijkheid te blijven zitten, daar het type criminaliteit wijzigt. Nog steeds is Emmen in de G40 een van de veiligste gemeenten, een is reden voor trots. Dat is deels te danken aan het goede werk van Stichting Veiligheidszorg. Dat moet tegelijk ook rechtmatig gebeuren. Voor een deel van de medewerkers op de vestiging Vreding en de infobalies wordt gekeken of zij nog dit jaar in dienst van de gemeente kunnen treden. Dat past bij fatsoenlijk personeelsbeleid, tegelijk is de rechtmatigheidsvraag voor die contracten opgelost.

Tweede termijn

PvdA hoort niet voor het eerst de behoorlijke zorgen over de kavels waarover de gemeente niet beschikt. Tijdens een wooncongres eerder deze dag op het provinciehuis bracht KAW Architecten & Adviseurs enkele uitstekende ideeën in: wellicht een tip voor B&W om met hen te overleggen. In plaats van 'naming and shaming' van ambtelijke teams ziet de fractie liever gerichte trainingen om medewerkers sneller terug te laten bellen – uiteraard dan wel met rechtmatige aanbesteding.

D66 complimenteert de nieuwe wethouders Schrik en Leal voor hun goede bijdragen in eerste termijn. De gemeente zou in control zijn, maar de accountant is vooral strenger geworden. Heeft dat met de nieuwe aanbesteding te maken? Dat corona flinke invloed heeft, was toch behoorlijk voorspelbaar? De Meicirculaire komt elk jaar op hetzelfde moment en is dus ook vrij voorspelbaar. D66 ziet uit naar de collegebrief over de klantencontacten. Goed dat de gemeente nog steeds een aantrekkelijke werkgever is. Er wordt gewerkt aan nieuw financieel monitoringsysteem voor de zorg. Is daarover nog een informatieve bijeenkomst of brief te verwachten?

GroenLinks hoort dat het Jongerenperspectieffonds een andere koers vaart: van jongeren met meervoudige naar enkelvoudige problematiek. Dit is hopelijk toch niet om makkelijker te scoren?

50PLUS beluistert dat de gemeente nog maar twintig kavels op voorraad heeft. Hoe is dat te rijmen met de 500 nieuw te bouwen woningen in 2022? Wanneer komt de nieuwe Woonvisie af?

Reactie college

Wethouder Otter weet niet of ‘naming en shaming’ een correcte formulering is. Het trainen en coachen van medewerkers om (sneller) terug te bellen is nu wel geweest. Zij worden bij herhaaldelijk niet-uitvoeren intern op het matje geroepen. Hun namen zijn inmiddels bij het management bekend, maar worden uiteraard niet naar buiten gebracht. Uiteraard komt de Meicirculaire elk jaar begin juni uit. Dat is niet het probleem. Van de inhoud begint de eerste informatie in maart-april door te sijpelen. De eindversie bevat vaak de nodige verrassingen, wat de voorspelbaarheid aantast. Ambtelijk wordt het college op het hart gedrukt geen voorgeluiden met de buitenwereld te delen. Aan de verfijning van de jeugdzorgmonitoring wordt continu gewerkt om de voorspelbaarheid te verbeteren. Al jarenlang wordt dit ook met de raad besproken. Er is de afgelopen weken niet ineens een nieuw systeem opgetuigd. Gelukkig hoeven de 500 nieuwe woningen niet allemaal op de twintig gemeentekavels te worden gerealiseerd: de afgelopen jaren werd daar maar 10% van de woningen gerealiseerd. Aan de creatie van nieuwe kavels wordt hard gewerkt; hopelijk zijn de eerste resultaten nog dit jaar te zien. De nieuwe Woonvisie is al nagenoeg gereed. Het concept ligt nu ter beoordeling bij de stakeholders voor reactie. Kort na het zomerreces wordt het document in de raadscommissie behandeld.

Wethouder Leal dankt D66 voor de complimenten. Wellicht is dit een goed voorbeeld voor Den Haag, want het draagt bij aan een prettige debattoon. Aan het monitoringsysteem is hard gewerkt, met fraaie inzichten in aanbieders en projecten. De wethouder is bereid dit in een voorlichtingsbijeenkomst nader toe te lichten aan de raad.

Wethouder Wanders zegt dat de nieuwe koers in het Jongerenperspectieffonds er niet is om sneller te scoren, maar de doelgroep sneller te bereiken en juist te voorkomen dat meervoudige problematiek ontstaat. In de communicatie wordt daarbij een andere communicatievorm gekozen om jongeren beter te benaderen. Als zij zich meer melden, zijn financieel gezonde stappen te zetten. Het fonds biedt de (financiële) ruimte daarvoor.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat.

7B. Begrotingen 2023, begrotingswijzigingen 2022 en jaarverslagen 2021 gemeenschappelijke regelingen

Eerste termijn

VVD vraagt of de uitgaande brieven in bijlage 17 al verstuurd zijn, Anders kloppen de data van begin mei niet.

D66 dankt de gemeenschappelijke regelingen voor de recente presentatie. Die informatieavond gaf de fractie voldoende vertrouwen om in stemmen met dit voorstel. Hopelijk blijft de samenwerking

tussen de RUD Drenthe en gemeente Emmen goed: dat is noodzakelijk ten behoeve van een goede invoering van de nieuwe Omgevingswet. Hierbij ligt een proactieve taak voor het college.

ChristenUnie merkt op dat de raad wordt gevraagd naar een zienswijze. Maar de ondergetekenden in de brief zijn de burgemeester en gemeentesecretaris. De laatste moet toch de griffier zijn, daar het een raadsbrief is? In de GGD-begroting is het akkoord dat de expertisepartner leefomgeving nu al als additioneel wordt gezien en buiten de begroting 2023 gehouden. Dan is deze taak alsnog in de toekomst toe te voegen. In de VRD-begroting zijn verwachte gaten te zien die grote zorgen baren. ‘Expertisepartner fysieke veiligheid’ en ‘kennis- en capaciteitsimpuls crisisbeheersing’ behoeven nadere uitwerking alvorens de fractie deze begroting kan accorderen. Deze thema’s mogen dus op dit moment uit de begroting worden gehaald dan wel als p.m.-post worden opgenomen.

CDA dankt alle GR-organisaties voor de financiële stukken en inzet en uithoudingsvermogen tijdens de coronacrisis onder complexe omstandigheden. In diverse begrotingen is te zien dat regulier werk door nieuwe ontwikkelingen (energietransitie, Oekraïne, schaarste en inflatie) steeds complexer wordt, wat steeds meer investeringen in specialistische kennis en aandacht voor cyberveiligheid vergt. Dit vraagt om meer middelen. Het CDA hoopt bij alle GR’s op zorgvuldige bestuurlijke afwegingen om de kosten te beheersen met synergievoordelen, aanpassing van de kwaliteit van dienstverlening, opvang binnen bestaande financiële kaders of versoering van taken. Additionele taken per gemeente zoals geopperd door de GGD hoeft voor de fractie niet: de gezamenlijke Drentse aanpak moet worden omarmd. Er is besloten de algemene reserve voor de VRD en GGD terug te brengen van 5% naar 2,5% om de ontwikkeling in loon- en prijspeil af te dekken. Het ongedekte risicodeel moet door de gemeenten in hun weerstandscapaciteit worden verwerkt. Dit is nieuw: wordt daar in de p&c-cyclus al aan gewerkt? Is dat niet verwarrend? Het weerstandsvermogen bij de RUD en het Recreatieschap blijft bijvoorbeeld bij die organisaties. De fractie pleit voor één lijn. Zij heeft geen zienswijzen en wenst alle GR-organisaties heel veel succes toe.

PvdA heeft dezelfde opmerkingen als het CDA over het weerstandsvermogen bij twee organisaties. Het GGD-programma Jeugd heeft specifieke aandacht voor het opgroeien van een gezonde generatie om kansengelijkheid te vergroten, waar de fractie zich prima in kan vinden. Elke inwoner, jong en oud, verdient dat. Goed dat er extra middelen komen voor het ict-landschap, maar die kunnen snel uit de klauwen lopen. Graag aandacht hiervoor. De fractie benadrukt het hoge, vrij structurele ziekteverzuim bij de RUD. Al zullen daar ongetwijfeld coronaeffecten in zitten, 10% is aan de hoge kant. Ondanks de aandacht van de RUD baart dit zorgen: dit leidt tot hogere kosten en dito werkdruk en onderbezetting, wat in de huidige arbeidsmarkt niet zo snel is op te lossen – helemaal niet voor de specifieke RUD-functies. Zijn de oorzaken onderzocht met eventuele oplossingsrichtingen?

Wakker Emmen kan positief adviseren over de voorgelegde begrotingen en jaarstukken, maar maakt zich ook zorgen over het meerjarenperspectief. De VRD vraagt extra geld, wat voor 2023 begrijpelijk is. Maar in 2026 loopt dit op naar zes ton. Deze kostenstijging is te fors en onverstandig. Immers, in de Emmense p&c-cyclus wordt jaarlijks de afweging over nieuw beleid gemaakt op basis van een actueel perspectief. Vanuit de Kadernota wordt 2026 bovendien ‘het ravijn’ genoemd, omdat gemeenten dan een grote teruggang in rijksmiddelen verwachten. Al is de GR-financiering complex en heeft niet één gemeente het voor het zeggen, de fractie wil dit soort meerjarenverplichtingen terughoudend aangaan. Volgens het voorstel neemt de raad kennis van de jaarschijven 2024-2026. Hoe moet dit exact worden gelezen? Ook met vastlegging van extra GR-bijdragen voor 2026? Hoe voeren B&W deze discussie binnen de GR’s om te voorkomen dat de Emmense raad wordt geconfronteerd met voldongen feiten? Er is bij het RUD-overschot ruimte voor specifieke projecten en kosten die op nacalculatiebasis worden verrekend. Waarom is voor

deze methode gekozen? Hoe stuurt het college om binnen dit begrotingsonderdeel te blijven? Een compliment aan de GR-organisaties – zeker aan de EMCO die zich bijzonder kranig door de coronaperiode heen heeft geslagen en de deuren zoveel mogelijk openhield. Door veel bezuinigingen en sluiten van één afdeling is veel gevraagd van de medewerkers, met toch mooie financiële en bedrijfsmatige resultaten.

PVV ziet in dat de GGD de databeveiliging wil opvoeren, waardoor de kosten voor Emmen jaarlijks met 240.000 euro toenemen. Dit lijkt te duur: dit bedrag moet anders besteed worden. Er is een kostentoeename bij de VRD te zien van liefst 170.000 euro per jaar. Waar komt die stijging vandaan? Wanneer maakt de RUD werk van de klachten over geluidsoverlast en slapeloosheid door windmolens, die de gemeente bij de RUD aanlevert maar waar de RUD vervolgens niets mee doet?

50PLUS uit zijn zorgen dat het Recreatieschap eigenlijk niet zo goed presteert gezien de inzet op Nederlandse schaal. Drenthe als geheel is minder in trek als vakantiebestemming en Wildlands is al jarenlang een enorme financiële zorg voor Emmen. Dit zou gevolgen kunnen hebben.

Reactie college

Wethouder Otter vertelt dat de conceptbrieven pas de deur uit gaan nadat de raad kennis heeft genomen van de opvattingen van de raadscommissie, met aanpassing van de data. Veel GR'en gaan verschillend om met hun weerstandsvermogen. De EMCO heeft een eigen vermogen van nihil, waarover jaarlijks wordt afgerekend. De Drentse nota 'Grip op GR'en' moest hier meer eenheid in brengen. Die voortgang gaat met horten en stoten; voorlopig moeten de gemeenten leven met genoemde verschillen. De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de jaarschijven 2024-2026: dit stuk is niet bedoeld als besluit, vandaar de toelichting over het perspectief richting 2026. Alleen voor 2023 worden de begrotingen goedgekeurd. Over de jaren erna volgt nog de nodige discussie met financiële afwegingen, binnen de GR-besturen én de gemeenten. Het Emmense begrotingsdeel voor RUD houdt rekening met opdrachten voor mogelijk additionele werkzaamheden binnen de eigen Emmense begroting.

Wethouder Schrik vult aan dat de nacalculatiekosten zich op een miniem deel van de RUD-taken richten. Dit laat zich niet plannen, zoals sommige vraaggestuurde meldingen en vergunningaanvragen. Door aan de voorkant een reële raming mee te nemen in de jaarplannen, is grotendeels bekend wat de Emmense jaarbijdrage zal zijn. Hierdoor zijn B&W beter in staat om financieel te sturen. Inmiddels ligt er een verzuimplan bij de RUD, die volop aan de uitvoering ervan werkt. Eens dat het verzuimpercentage structureel en snel omlaag moet. De wethouder zal de vraag naar de acties op de overlastklachten over windmolens meenemen bij de DB-vergadering van de RUD op 17 juni.

Wethouder Wanders licht toe dat de informatieveiligheid bij de GGD, sinds twee jaar grootverzamelaar van persoonsgegevens, een van de bijna onvermijdbare posten is. Dit maakt het erg aantrekkelijk voor hacking of phishing. De GGD-systemen waren daar voor corona niet op ingericht, net als bij deze gemeente waarvan de raad een extra investering in dataveiligheid goedkeurde. Ook hier geldt: voorkomen is beter dan genezen. Anders worden ook de partnergemeenten met extra risico's geconfronteerd: het claimbedrag is 500 à 1.500 euro per gedupeerde, 80.000 mensen hebben zich aangemeld. Dit is dus nu eenmaal kostbaar. Voor 2022-2023 wordt dit budget uit de initiële begroting gehaald, daarna wordt extra geld uitgetrokken voor structurele monitoring.

Burgemeester Van Oosterhout legt uit dat de fysieke veiligheid bij de VRD de brandveiligheid betreft rondom wind- en zonneparken, waterinstallaties en accu's. Dit mondt uit in nieuwe gecompliceerde brandweertaken, ook preventief, waarvoor extra training en materieel nodig is. De (incidentele) component 'kennis- en capaciteitsimpuls' betekent dat de VRD wil investeren in nieuwe soorten crisisbeheersing, zoals de vluchtelingenopvang en de crisisstand vasthouden in coronatijd. Het wensenlijstje van de VRD was nog groter. In het DB is dit beperkt tot de meest

essentiële onderdelen. Het is aan de raad om haar eigen afweging te maken. Over het financieel meerjarenperspectief: bij informatieve sessies over een of meer GR's moeten er dan ook meer raadsleden aanwezig zijn. Het grote belang van informatieveiligheid voor de GGD geldt ook voor de VRD: beide trekken hierin gelijk op. Dat zijn forse maar essentiële investeringen, zonder welke organisaties vandaag de dag niet kunnen. Dit zal ook niet de laatste investering zijn in dit type veiligheid.

Tweede termijn

D66 antwoordt richting de ChristenUnie dat men niet weet wie het besluit moet ondertekenen. De gemeentesecretaris ligt voor de hand, omdat de gemeente een contract heeft met de GR's. Wellicht kan de griffie met een separaat voorstel komen voor de gemeenteraad? Wakker Emmen had twijfels over het meerjarenperspectief en wilde nu geen langdurige verplichtingen aangaan. Dat is juist onverstandig: het maakt het 'ravijn' kleiner, maar nodigt meer gemeenten vlak bij de ravijnrand te komen staan. Dat wil D66 zien te voorkomen.

ChristenUnie ziet dat de zienswijzebrief vanuit de raad als besluit wordt verstuurd, op advies van het college. Normaliter bereidt het college een besluit voor en wordt het raadsbesluit ondertekend door de gemeentesecretaris. In dit bijzondere geval moet dus de griffier de brief ondertekenen. Graag nogmaals reactie van de andere fracties hierop.

PvdA doet het goed dat de RUD een verzuimplan heeft. Zij kan zich vinden in de voorgestelde besluiten. De vraag over de ondertekening van de zienswijze is op dit moment niet te beantwoorden.

Reactie college

Wethouder Otter stelt voor dat hij voor de raad van 30 juni uitzoekt wie naast de raadsvoorzitter de zienswijze van de gemeenteraad ondertekent.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat, mits het vraagstuk rond de ondertekening voortijdig is opgelost. Hierna schorst hij de vergadering.

Schorsing

Voorzitter Bos heropent de vergadering.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A. Brief college inzake ontwikkelingen opvang Oekraïense vluchtelingen *(op verzoek van Forum voor Democratie)*

Inleiding college

Burgemeester Van Oosterhout ziet dat het mondiale vluchtelingenaantal groter dan ooit is na de Tweede Wereldoorlog: oorlogen op 23 plekken jagen miljoenen mensen op de vlucht. Als vluchtelingen naar het enige opvangcentrum – op zich al reden tot zorg – in Ter Apel gaan, gaat hun vervoer langs Emmen. Dat gaat op dit moment vrij redelijk. Over de instandhouding van de lopende aanvullende maatregelen voor de komende maanden vindt 27 juni vervolgoverleg plaats tussen het Veiligheidsberaad en de minister. Het gaat niet goed met de crisisnoodopvang van vluchtelingen in Ter Apel. Het kabinet holt van de ene tijdelijke maatregel (op stoelen slapen) naar de andere (in tenten slapen). Het kabinet wil dit in een crisisplan een wat systematischere aanpak, waarbij alle gemeenten aan de lat moeten staan voor crisisnoodopvang om tijdelijk de druk weg te nemen. Er komt een vast roulatieschema over de diverse Veiligheidsregio's met 250 opvangplekken,

waarbinnen steeds enkele gemeenten acteren. Eind juni is de VRD aan de beurt met Emmen, Midden-Drenthe en De Wolden als eerste in the lead en daarna bij toerbeurt drie andere gemeenten. Gezien de ervaring met de sporthal in Bargeres is die locatie vrij makkelijk opnieuw in te richten. Het college wil 21 juni bespreken om daar eind juni twee weken lang 75 vluchtelingen op te vangen vanuit de overloop uit Ter Apel. Dit is zeker niet de echte oplossing, het kabinet werkt nog steeds aan crisiswetgeving. Dit duurt eigenlijk veel te lang, tot grote irritatie van het VNG-bestuur. Hierdoor krijgen de 15.000 statushouders een wat stevigere positie, die vastzitten in AZC's maar recht hebben op een huis, maar die zo snel mogelijk moeten doorschuiven. Dit betekent slechts 40-50 plekken per gemeente. Wel komt dan de doorstroom in AZC's enigszins op gang – en daarmee de overloop in Ter Apel. Aan alle overlegtafels wordt bekeken hoe de opvang menselijker en solidairder is te krijgen. Emmen draagt keurig zijn steentje bij, enkele gemeenten kijken nog te veel naar het plafond. Hopelijk is de situatie in het najaar wat fatsoenlijker en humaner.

Wethouder Wanders voegt hieraan toe dat het Rijk anticipeert op langetermijnmiddelen voor de gemeenten om de taak van 50.000 'Oekraïense' opvangplekken op te rekken naar 75.000. Daarbij wordt gekeken naar op welke locaties er mogelijkheden zijn voor zes maanden of langer. In dat licht heeft Emmen als deeloplossing de opvanglocatie voormalig Fletcher Hotel tot en met eind 2022 ter beschikking via een nieuw huurcontract met drie maand opzegtermijn. De opvang in Parc Sandur wordt afgebouwd, maar B&W zijn in gesprek of dit na de zomer weer beschikbaar is als extra buffer. B&W proberen voor zover mogelijk en gewenst de vluchtelingen in Parc Sandur in de gemeente te laten blijven, zodat kinderen naar dezelfde school kunnen blijven gaan.

Eerste termijn

Forum voor Democratie geeft aan dat de collegebrief ten grondslag ligt aan de motivering om dit thema bespreekbaar te maken. De gevolgen zijn zichtbaar met grote impact, onder meer op de arbeidsmarkt en de kosten van medische voorzieningen. Daar maakt de fractie zich zorgen over, ook namens haar achterban. Vandaar de vraag hoe de overige fracties hierin staan en ook in de prioritering van de opvangvoorzieningen en middelen als leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen. De PVV constateerde een verschil tussen leefgeld tussen hen en andere vluchtelingen.

GroenLinks is trots op wat Emmen nu doet in de gastvrije opvang voor Oekraïners die op de vlucht zijn voor de oorlog: De fractie staat pal achter de genomen en nog te nemen collegebesluiten.

SP heeft heel veel moeite met de negatieve toonzetting in de vragen en onderbouwing van Forum. Iedereen die op de vlucht slaat vanwege levensgevaar, waarbij de eigen regering of andere mogendheid geen acht slaat op de mensenrechten, moet altijd zo humaan mogelijk worden opgevangen. Dat kost geld, ruimte en aandacht. De SP heeft dat er graag voor over. Als de rollen omgedraaid zouden zijn, zouden Nederlanders ook heel dankbaar zijn. De fractie is heel blij dat de opvang in het voormalig Fletcher voortgezet kan worden.

VVD ziet de prioriteiten anders dan Forum. 3 maart is een motie unaniem in de raad aangenomen voor het beschikbaar stellen van opvangplekken voor Oekraïners. Voorts bevat een noodwet enkele verplichtingen voor de gemeente. De meeste zaken worden financieel gecompenseerd door het kabinet. Dit lijkt goed te komen. Gelukkig zijn er nu meer arbeidsplaatsen dan werkzoekenden: dit zal ook niet veel problemen geven. Bovendien zijn er bepaalde werkzaamheden waar bijna geen Nederlanders voor te vinden zijn. Oekraïners kunnen dit deels invullen. Niemand weet hoelang de oorlog in Oekraïne duurt. Zolang het nodig is, moet Emmen deze vluchtelingen steunen.

50PLUS ziet een enorme toestroom van vluchtelingen. De gemeente acteert ontzettend goed qua prioritering in de voorzieningen en de taakstelling voor statushouders. Fletcher en Parc Sandur voorzien heel goed in de tijdelijke opvang. Goed te horen dat Fletcher tot het eind van het jaar beschikbaar is. De mensen in Parc Sandur moeten een ander plekje krijgen, wellicht kunnen ze na

de zomer daar toch blijven. De fractie vindt de vraag van Forum over het leefgeld heel suggestief. Het zijn mensen die vluchtten voor oorlog. Daar zijn heel duidelijke regels voor vanuit het Rijk. De opmerking van Forum over oneerlijke concurrentie is onbespreekbaar. In Nederland zijn nu al 28.000 Oekraïners aan het werk. Hun omstandigheden zijn veel gunstiger dan de mensen die al jarenlang in het AZC zitten en maar lijdzaam moeten wachten op al dan niet een verblijfsvergunning. Dit is 50PLUS een doorn in het oog. De fractie maakt geen enkel voorbehoud bij de kosten van medische voorzieningen: hoe Forum dit argument inbrengt, doet geenszins ter zake.

D66 weet dat naast Ter Apel als enige aanmeldcentrum een pilot in Zevenaar loopt voor nareizigers (familieleden van statushouders) die zicht hebben op een woning. Dat helpt iets om de druk op Ter Apel te verlichten, al is dat evident niet genoeg. D66 vindt het fijn te lezen dat Forum zich bekommert om alle vluchtelingen in Emmen en niet alleen de Oekraïners. Al komt het geld voor verschillende voorzieningen uit verschillende potjes, het is goed om het niveau daarbij voor alle vluchtelingen goed op peil te houden. Het leefgeld lijkt juist niet royaal. D66 maakt zich geen zorgen om verlenging van het Fletcher als opvang. Het is niet meer dan logisch dat dit tijdelijk is. Hopelijk trekt Rusland zich terug, zodat de vluchtelingen snel kunnen terugkeren. De fractie maakt zich geen zorgen over oneerlijke concurrentie op de arbeidsmarkt. Daar veel banen zijn op te vullen door vluchtelingen die de taal niet spreken en nog helemaal geen deel uitmaken van de Nederlandse samenleving, zijn hiervoor geen Nederlandse werknemers te vinden. Daarom is D66 blij met het Oekraïense aanbod. Wat bedoelt Forum met zijn vijfde stelling? Als er al kosten zijn voor medische voorzieningen en ondersteuning, moet het Rijk die logischerwijs vergoeden.

PVV ziet door de instromende Oekraïense vluchtelingen de druk op de zorg en de huisvesting zienderogen toenemen. De fractie verbaast zich erover dat niet naar de individuele financiële situatie wordt gekeken. Elke vluchteling heeft recht op leefgeld, maar dit kan ten koste gaan van andere vluchtelingen die zich berooid aanmelden in Ter Apel. De PVV is voorstander van opvang in de regio: dit vergemakkelijkt de terugkeer naar Oekraïne na afloop van de oorlog.

VVD ziet Emmen als ‘de regio van opvang’. Ziet de PVV dit dan anders?

PVV ziet Polen en buurlanden meer als opvangregio, gelet op de omvang van een land als Oekraïne. Daar ligt het oorlogsgebied, dus dan is dat de eerste optie. Dat is geen rare gedachte: dat is voor iedereen beter. Op dit moment is de overbevolking in Nederland op alle fronten te zien.

VVD vraagt de PVV zich beter in de materie te verdiepen, zoals het grote aantal vluchtelingen dat Polen en zijn buurlanden al hebben opgevangen. Dan is het volstrekt logisch dat ook Nederland zijn aandeel neemt in deze noodsituatie.

Als de nood aan de man is, geeft **PVV** de VVD daar gelijk in. De fractie meent dat als echte vluchtelingen in nood zijn, ze niet in kou mogen blijven staan.

ChristenUnie hangt dit thema op aan het bijbelse motto ‘wat gij wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander’. Als Nederlanders moesten vluchten naar Oekraïne voor een levensbedreigende eigen regering of vreemde mogendheid, zouden zij ook graag opgevangen willen worden. Nederland en in het bijzonder Emmen doen niets anders dan zijn wereldburgerplicht om vluchtelingen op te vangen vanuit een positieve grondhouding. Dit is een compliment waard. Bij de reacties op de losse vraagpunten van Forum sluit de ChristenUnie zich in grote lijnen bij aan. Heel veel zaken zullen pas achteraf duidelijk worden in dit conflict. Het is heel goed dat Emmen nu ruimhartig de deuren openzet voor de opvang van vluchtelingen.

Wakker Emmen stelt dat de opvang van Oekraïners een wettelijke verplichting is voor de gemeente. Daarbuiten is het een kwestie van fatsoen om Europese oorlogsvluchtelingen op te vangen die huis en haard zijn ontvlucht en wellicht alles zijn kwijtgeraakt. De fractie is er erg blij mee dat B&W dit voortvarend oppakken. Verschillende organisaties en vrijwilligers zijn nauw

betrokken bij het faciliteren daarvan, wat tot trots stemt. Wakker Emmen staat nog steeds achter de unaniem aangenomen motie van 3 maart, die mede aanleiding was tot de door B&W uitgezette acties.

CDA is helder hoe de actuele opvang is opgezet en waar gemeente en college rekening mee moeten houden. Complimenten voor hoe B&W de complexe opvangtaak invullen. De gemeente voert zo goed mogelijk uit wat zij door het Rijk krijgt opgedragen. Vanuit medemenselijkheid moet de gemeente daar niet onderuit proberen te komen. Het CDA staat nog steeds vierkant achter de unaniem aangenomen motie 'Oekraïense vluchtelingen' van 3 maart en ziet geen enkele reden dat standpunt aan te passen.

PvdA sluit zich aan bij de meeste reacties op de vragen van Forum. De fractie herhaalt de woorden die haar voorzitter onlangs uitsprak: als er mensen in nood zijn, dan helpt de PvdA die te allen tijde.

Tweede termijn

Forum voor Democratie dankt de collegafracties voor hun visies en standpunten. Elke fractie heeft het recht daar vragen bij te stellen, vandaar dat Forum dat nu heeft gedaan. Volgens Wakker Emmen is Oekraïne een Europees land. Dat klopt, maar daarbij de nuancering dat het geen lid is van de Europese Unie.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen raadscommissie BM&E van 19 mei 2022

Voorzitter Bos stelt vast dat de notulen van 19 mei 2022 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

D66 wil graag stuk 11A agenderen voor een volgende commissie, de motivering volgt.

Voorzitter Bos wijst erop dat die motivering dan uiterlijk maandag 20 juni om 12.00 uur bij de griffie binnen moet zijn.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Bos sluit de vergadering om 22.05 uur onder dankzegging.